

ZVYŠOVÁNÍ DRUHOVÉ ROZMANITOSTI V LESÍCH OBCE BOŽÍ DAR

Karel Picura

Lesy obce Boží Dar se nacházejí v nadmořské výšce 960–1115 m a mají velmi nevyrovnanou věkovou skladbu. Od 17. století jsou podle písemných záznamů postihovány větrnými, sněhovými i kůrovcovými kalamitami; následky těchto kalamit jsou podstatně horší ve stejnověkých smrkových porostech než v porostech věkově či druhově diferencovaných. Tradiční obnovou kalamitních ploch znovu pěstujeme stejnověké smrkové porosty a tím se dostáváme do začarovaného kruhu, kdy připravujeme obdobné problémy dalším generacím.

Cesty řešení problému

Nejjednodušším způsobem je smířit se s faktem, že kalamity v těchto oblastech prostě přicházejí, a s nimi i plošné rozvraty porostů. Další možností je pokusit se vytvořit podmínky pro alespoň částečnou stabilizaci zdejších porostů v budoucnosti. Cestu k tomu ukazuje obhospodařování lesa podle zásad Pro Silva. Jednou z jejích zásad je podpora biodiverzity a zvyšování podílu jiných dřevin v porostech. V současné době je v oblasti Krušných hor limitem pro vnesení jakékoli jiné dřeviny než smrku tlak spárkaté zvěře a bohužel se v dohledné době nedá očekávat zásadní změna tohoto stavu.

Pokud chceme úspěšně vnášet jiné dřeviny do porostů, nezbyvá nám, než je za vynaložení značných finančních prostředků chránit buď oplocenkami, nebo individuální ochranou. To se při dnešní ekonomické situaci většiny lesních majetků stává stále větším problémem.

Cíl a předmět projektu

Cílem je zajistit přítomnost jedle a buku v porostech, a tím vytvořit základnu pro přirozenou obnovu těchto dřevin v budoucnosti (za předpokladu, že za 100 let se sníží stavy spárkaté zvěře na únosnou míru). Předmětem projektu je podsadba a doplnění 110 ha smrkových porostů jedlí a bukem, které jsou chráněny proti zvěři individuální ochranou. Ochrana tvoří samonosné zahradní pletivo Pantanet o výšce 183 cm a o síle drátu 2,5 mm, připevněné na dubovém kůlu. Ochrana v prvních letech chrání sazenici proti okusu, ve vyšším věku proti vytloukání, případně ohryzu. Pracuje se zde s poměrně malými počty kusů na hektar, do budoucna se počítá s doplněním

Typický obraz porostů, ve kterých bude projekt realizován.

o oplocenky pro zvětšení populací těchto dřevin. Projekt je jednou z možných cest jak vrátit tyto dřeviny do porostů i za současných stavů zvěře. Vzhledem k vysokému riziku dalších kalamit se projekt neomezuje pouze na podsadby dospělých porostů, ale vnáší tyto dřeviny, tam kde to podmínky dovolí, i do mlazin a kultur.

Financování

Projekt není realizovatelný z běžných provozních prostředků většiny lesních majetků ani z příspěvků na hospodaření v lesích od MZe, potažmo krajů. Proto byly hledány jiné cesty financování, jako nevhodnější se jevila možnost využít již existujících kontaktů na Saské státní lesy – lesní správu Schönheide (Nyní Eibenstock), a v rámci programu Interreg IIIA požádat o finanční podporu z fondu ERDF (Evropský fond regionálního rozvoje). Ten je zaměřen na podporu společných projektů na česko-saské hranici. Obec Boží Dar tedy v roce

2005 podala žádost o poskytnutí dotace z tohoto programu a byla úspěšná. Celkové náklady na celou akci činí 952 000 Kč, z toho poskytnutá dotace představuje 714 000 Kč. Vliv na úspěch měl jistě i fakt, že mezi pobočkami Pro Silva Bohemica a ANW-Sachsen (saská pobočka Pro Silva) probíhá již delší dobu spolupráce při organizování lesnických exkurzí a výměně zkušeností, proto byl i tento projekt pojat jako téma pro výměnu zkušeností a hledání cest vnášení jiných dřevin do porostů.

Zahájení projektu

Slavnostní zahájení projektu se uskutečnilo dne 16. 5. 2006, v dopolední části byly předneseny referáty starosty obce Boží Dar Ing. Jana Horníka o významu přeshraniční spolupráce v oblasti LH, předsedy Pro Silva Ing. Tomáše Vršky, Dr., na téma „Obnova druhové rozmanitosti jako podmínka stability lesů“, předsedy ANW Sachsen a vedoucího lesní správy Eibenstock Dipl. Ing. Stephana Schussera s názvem „Význam návratu jedle do porostů“, a lesního správce obce Boží Dar Ing. Karla Picury, který představil zmiňovaný projekt. Odpoledne následovala exkurze do lesních porostů, ve kterých probíhá realizace projektu, kde byla diskutována volba nevhodnějšího prostorového rozmístění dřevin, předpoklady úspěchu a aspekty následné péče. Celý projekt by se měl zrealizovat v průběhu roku 2006, slavnostní zakončení se předpokládá koncem roku. Se saskými kolegy budou v rámci každoročních návštěv probíhat pravidelné konzultace.

Adresa autora: Ing. Karel Picura
Obec Boží Dar
E-mail: lesy.bozidar@tiscali.cz
Foto: autor.